



NSP/2021/024

## ZAPISNIK 21. seje Nacionalnega sveta za plačila

Datum in čas seje: 11. 6. 2021, od 9:00 do 11:35

Lokacija seje: konferenčni klic (Cisco Webex)

Prisotni člani: Simon Anko (predsednik Nacionalnega sveta za plačila / Banka Slovenije), Boris Bjelica (Banka Intesa Sanpaolo d. d.), Brigita Gašperin (Ministrstvo za finance), Mojca Kunšek (Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve), Aleksander Kurtevski (Bankart d. o. o.), Alenka Mejač Krassnig (Visa Europe), Marta Mihelin (Finančna Uprava Republike Slovenije), Barbara Mesojednik (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo), Aleksandra Miklavčič (Uprava Republike Slovenije za javna plačila), Ivan Mohar (Slovensko zavarovalno združenje), Tomaž Okorn (Gospodarska zbornica Slovenije), Paul-Alexandre Raveleau (Odbor za shemo Flik), Simon Steinman (MBILLS d. o. o.), Stanislava Zadavec Capriolo (Združenje bank Slovenije)

Prisotni namestniki članov: Matic Dolar (Bankart d. o. o.), Igor Gabrenja (Javna agencija za varstvo konkurence), Maja Pečnik (Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja), Matevž Pirnat (NLB d. d.), Andrej Rojc (Visa Europe), Borut Tomažič (Združenje bank Slovenije)

Ostali prisotni: Domen Božeglav, Lea Kostanjevec Jazbec, Lara Madotto in Tina Vehovar Smole (vsi Banka Slovenije)

Odsotni člani: Lucija Frlec (Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja), Luka Gabrovšek (Mastercard Europe), Davor Lekić (Javna agencija za varstvo konkurence), Nataša Tomc Jovović (NLB d. d.), Nevenka Šubelj (Trgovinska zbornica Slovenije), Marko Tretnjak (Zveza potrošnikov Slovenije)

### **Predlog dnevnega reda:**

1. Potrditev dnevnega reda 21. seje Nacionalnega sveta za plačila (NSP)
2. Seznanitveni točki:
  - Informacija o aktivnostih v zvezi z analizo trga plačil v Sloveniji
  - Informacija o aktivnostih delovne skupine za aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji
3. Uvedba obveznega elektronskega izdajanja in prejemanja računov
  - Vsebina zakonskega predloga za obvezno elektronsko izdajanje in prejemanje računov med pravnimi subjekti
  - Pogled upravljalca infrastrukture na uvedbo obveznega elektronskega izdajanja in prejemanja računov
  - Vidik pravnih subjektov v vlogi uporabnikov e-računov
  - Pogled bank na uvedbo obveznega elektronskega izdajanja in prejemanja računov
4. Takojšnja plačila
  - Informacija o napredku na področju razvoja slovenske sheme za takojšnja plačila (Flik)
5. Razno



NSP/2021/024

## Ad 1)

### Potrditev dnevnega reda 21. seje Nacionalnega sveta za plačila (NSP)

L. Kostanjevec Jazbec, namestnica predsednika Nacionalnega sveta za plačila (NSP), je – v začasni odsotnosti predsednika, ki je bila posledica tehničnih težav - prisotne pozdravila na 21. seji NSP in podala informacije v povezavi s spremembo članstev v NSP. T. Bole Pirc ni več namestnica člana NSP iz Odbora za shemo Flik, odločitev o novem namestniku še ni bila sprejeta. Banka Intesa Sanpaolo d. d. pa bo s 30. 6. 2021 ukinila plačilni sistem Multilateralni kliring Activa, zato njeno članstvo v NSP s tem datumom preneha.

Sledila je informacija, da je bil Zapisnik 20. seje NSP potrjen in objavljen na spletni strani Banke Slovenije, da nanj nismo prejeli vsebinskih pripomb in da sta bila vsebinska sklepa realizirana:

- i) *Sekretariat NSP ustrezno dopolni točko 2.4. Letnega poročila NSP 2020 ter dopolnjeno verzijo Letnega poročila NSP 2020 pošlje članom NSP v potrjevanje v pisnem postopku – realizirano.*
- ii) *NSP je potrdil oblikovanje Delovne skupine za aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji v naslednji sestavi: Finančna uprava Republike Slovenije, Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja, MasterCard Europe in Visa Europe. K sodelovanju v delovni skupini Sekretariat NSP povabi tudi Ministrstvo za finance – realizirano.*

**Sklep 1:** *NSP se je seznanil z realizacijo sklepov 20. seje NSP.*

Sledila je predstavitev predloga dnevnega reda 21. seje NSP.

**Sklep 2:** *Udeleženci so potrdili dnevni red 21. seje NSP.*

## Ad 2) Seznanitveni točki

### - **Informacija o aktivnostih v zvezi z analizo trga plačil v Sloveniji**

L. Kostanjevec Jazbec je podala ključne informacije glede analize trga plačil v Sloveniji (analiza), med drugim, da je EK objavila razpis za izbiro zunanjega izvajalca z rokom za prijave do 22. 4. 2021. Dodatnih informacij v tej zvezi še nimamo. Nadaljevanje aktivnosti v povezavi s projektom analize pričakujemo po izbiri zunanjega izvajalca (predvidoma v juniju 2021), ko bo z njim organiziran uvodni sestanek, na katerem bodo podrobneje opredeljeni obseg, časovnica in metodologija izvedbe analize. Poleg izvajalca analize, predstavnikov EK in Banke Slovenije, se na tem sestanku pričakuje tudi udeležba članov Posvetovalne skupine NSP.

**Sklep 3:** *NSP se je seznanil z aktivnostmi glede analize trga plačil v Sloveniji.*

### - **Informacija o aktivnostih delovne skupine za aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji**



NSP/2021/024

L. Kostonjevec Jazbec je prisotne seznanila o izvedbi 1. sestanka delovne skupine za aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji (delovna skupina), ki je potekal 5. maja 2021. Sestanek je bil namenjen predstavitvi dosedanjih aktivnosti na področju boja proti sivi ekonomiji v kontekstu plačevanja v Sloveniji ter primerov dobrih praks boja proti sivi ekonomiji iz tujine. Dogovorjeno je bilo, da člani delovne skupine posredujejo predloge ukrepov s področja boja proti sivi ekonomiji, na podlagi katerih bomo v Sekretariatu NSP oblikovali krovni dokument, ki bo predstavljal podlago za nadaljnje delo delovne skupine. Cilj delovne skupine je v imenu NSP pristojnim institucijam podati konkretne iniciative za boj proti sivi ekonomiji.

**Sklep 4:** NSP se je seznanil z aktivnostmi delovne skupine za aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji.

### **Ad 3) Uvedba obveznega elektronskega izdajanja in prejemanja računov**

S. Anko je uvodoma pojasnil, da želimo tematiko elektronskega izdajanja in prejemanja računov osvetliti širše in ne zgolj z vidika zakonske novosti, ki se obeta na tem področju. Poleg vidika poslovnih subjektov, ki jih bo nova zakonska obveznost neposredno zadevala, tudi z vidika potrošnikov, morebitnih alternativ e-računom in širšega razvoja na ravni EU. K sodelovanju s predstavitevami smo zato povabili različne deležnike, zastopane v NSP, ki so tako ali drugače vključeni v aktivnosti na nacionalni ravni v zvezi z e-računi. Sledile so predstavitve Uprave Republike Slovenije za javna plačila (UJP), družbe Bankart d. o. o., Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) ter Združenja bank Slovenije (ZBS), ki so vsak s svoje perspektive predstavili aktivnosti oziroma svoj pogled na razvoj področja e-računov.

### **Vsebina zakonskega predloga za obvezno elektronsko izdajanje in prejemanje računov med pravnimi subjekti**

A. Miklavčič je predstavila vsebino predloga novega Zakona o izmenjavi e-računov in drugih e-dokumentov (predlog zakona), ki predvideva obvezno izmenjavo e-računov med pravnimi subjekti. Predlog zakona je MF poslal v medresorsko obravnavo, vendar je bil zakon pred kratkim umaknjen iz medresorske obravnave. Pomembna novost v predlogu zakona je med drugim obvezen vpis vseh podjetij v register e-poslovanja (vodi in upravlja ga GZS), kjer morajo biti vpisani tako vsi poslovni subjekti, naročniki, proračunski uporabniki, prejemniki ali izdajatelji e-računov in e-dokumentov, kot tudi ponudniki e-poti. Register e-poslovanja sicer rešuje problematiko naslavljanja in usmerjanja e-računov.

Predlog zakona podrobno opredeljuje tudi ponudnike e-poti (to so subjekti, ki omogočajo izmenjavo e-računov za več poslovnih subjektov), ki se lahko medsebojno povezujejo v interesna ali strokovna združenja ter sodelujejo z mednarodnimi združenji ali organizacijami, ki ponujajo storitve varne, zanesljive in verodostojne izmenjave e-računov in e-dokumentov. Poslovni subjekti in naročniki si medsebojno izmenjujejo e-račune v kateremkoli standardu (e-SLOG, sintakse, ki so skladne z evropskim standardom za izdajanje e-računov, drugi mednarodno uveljavljeni standardi). Poslovni subjekti in proračunski uporabniki lahko potrošnikom izdajajo e-račune, če je potrošnik podal soglasje, ki pa ga lahko kadarkoli tudi prekliče in od poslovnega subjekta ali proračunskega uporabnika zahteva, da mu račune pošilja v papirni obliki.



NSP/2021/024

## **Pogled upravljavca infrastrukture na uvedbo obveznega elektronskega izdajanja in prejemanja računov**

A. Kurtevski je predstavil pogled upravljavca infrastrukture na obveznost izdajanja in prejemanja e-računov, predvsem v luči sprememb tehnologije, pričakovanj trga ter regulatornih sprememb. Družba Bankart d. o. o. je vzpostavila sistem za izmenjavo e-računov (sistem) junija 2011. Prednosti sistema so v tem, da je zanesljiv in varen na celotni poti (bistveno varnejši od e-pošte), saj je bil zasnovan zelo premišljeno (predvsem v smislu standardizacije procesov). Sistem omogoča, da je uporabniku vedno na voljo tudi povratna informacija, enostavna pa je tudi pot do plačila, saj uporabniki e-račun prejmejo neposredno v e-banko. Prenova zakonodaje na področju e-računov na strani od upravjalca infrastrukture sama po sebi ne zahteva sprememb, lahko pa za družbo Bankart d. o. o. predstavlja priložnost za premislek glede samega koncepta e-računov, glede tega, kaj omogočajo nove tehnologije (mobilne aplikacije, 24/7 plačilni sistemi) ter kakšne spremembe zahteva trg (odprta ekonomija, drugačna pričakovanja potrošnikov...).

V nadaljevanju je A. Kurtevski prisotne seznanil s storitvijo "Zahtevek za plačilo" (angl. Request to Pay; RTP). Storitev RTP je transakcija (denarna sredstva se ne prenesejo), s katero prejemnik plačila od plačnika zahteva plačilo. V nasprotju z računom, ki je listina, ki jo prodajalec izda kupcu in je skladna z davčno in drugo zakonodajo, je storitev RTP nefinančna transakcija, ki plačniku poenostavi proces plačevanja. Izmenjava RTP je v Sloveniji že mogoča in poteka preko plačilnega sistema BIPS in se trenutno uporablja v okviru aplikacije Flik (za P2P, kmalu tudi za P2M), sčasoma pa naj bi se uporaba razširila tudi na druge segmente (B2P, B2B). V zaključnem delu je A. Kurtevski pojasnil, da sta e-račun in RTP komplementarna produkta; e-račun lahko namreč od prejemnika plačila do plačnika potuje skupaj z RTP. RTP lahko plačnik uporabi za potrditev zahteve za plačilo (oz. za pogajanje o načinu plačila – datum, znesek), e-račun pa lahko plačnik uporabi za knjiženje, arhiviranje oz. za informacijo o tem, kaj plačuje. Storitev RTP je po besedah A. Kurtevskega manjkajoči kosček sestavljanke v ekosistemu naprednih in uporabniku prijaznih digitalnih rešitev, ki predstavlja alternativo predvsem za direktne obremenitve.

## **Vidik pravnih subjektov v vlogi uporabnikov e-računov**

T. Okorn je predstavil aktivnosti GZS, ki je v smeri digitalizacije poslovanja gospodarskih subjektov že od leta 2001 zelo aktivna pri implementaciji uporabe e-računov. GZS, predvsem v okviru Združenja za informatiko in telekomunikacije (ZIT) in Zbornice računovodskih servisov (ZRS), pri uveljavljanju standarda strukturirane elektronske oblike (kot je eSlog (2011) in eSlog-2 (2020), ki je usklajen z Direktivo 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju) tehnično in vsebinsko aktivno sodeluje z vsemi relevantnimi deležniki v Sloveniji. GZS vodi tudi zelo pomemben nacionalni register izdajateljev in prejemnikov e-računov. Prisotni so bili seznanjeni, da medsektorsko sodelovanje zelo dobro poteka v okviru Nacionalnega foruma za e-račune, ki deluje od leta 2014. Pri GZS ocenjujejo, da bi prihranki ob plačljivi avtomatski izmenjavi e-računov znašli 70 % na dokument v primerjavi s klasično izmenjavo računov v papirni obliki. Še večji prihranki pa bodo po oceni GZS doseženi pri obdelavi podatkov v zalednih programih



NSP/2021/024

(ERP sistem za nadzor poslovanja podjetja) pri poslovnih subjektih (večja ažurnost, manjša možnost napak, hitreje analize in poročanje). Čeprav so prihranki veliki in ima po ocenah GZS 90 % gospodarskih subjektov v svojih računovodskih programih že implementirano možnost elektronskega izdajanja in prejemanja računov, pa je v praksi uporaba nizka. Med podjetji je izmenjanih le med 15 in 20 % e-računov glede na celoten obseg računov. Glede na zakonsko predlagano obvezno izmenjavo e-računov, bodo popolno pripravljeno na elektronsko izmenjavo e-računov in fiskalizacijo, po ocenah ZIT pri GZS, poslovni subjekti lahko dosegli že v treh mesecih po vzpostavitvi testnega sistema »fiskalizacije« na Finančni Upravi Republike Slovenije. Dodatne stroške bi zahtevala ravno fiskalizacija računov, ki je po vedenju GZS »zahtevana« kot podlaga za informativni izračun obračuna DDV. V zaključnem delu predstavitve je T. Okorn poudaril, da GZS podpira in spodbuja uvedbo e-računov, pričakuje pa sodelovanje vseh deležnikov pri izobraževanju, predvsem malih in srednje velikih podjetij, ter vzpostavljanju zaupanja med njimi, da je elektronska izmenjava računov varna.

### **Pogled bank na uvedbo obveznega elektronskega izdajanja in prejemanja računov**

B. Bjelica je podal informacijo, da se Slovenija uvršča med države z 20 do 50 % deležem računov, ki so potrošnikom izdani elektronsko. Glede pravnih oseb je pojasnil, da se le-te za razliko od fizičnih oseb ne odločajo za izvedbo avtomatskega plačila, ker morajo prejeti račun najprej prepoznati, šele nato se odločijo za plačilo ob zapadlosti terjatve. B. Bjelica je povedal še, da je mesečno (v letu 2021) v povprečju izmenjanih 210.000 računov med izdajatelji in prejemniki, ki niso pri istem ponudniku, še dodatnih 10 do 20 % pa je e-računov, ki so v bankah procesirani interno (mimo ponudnikov e-poti). Obseg e-računov je majhen, ker, kot je dejal B. Bjelica, zaupanje uporabnikov do e-računov še ni dozorelo. Izdajatelji se pogosto poslužujejo cenejšega načina pošiljanja računov preko elektronske pošte, kar pa ni varno. Poleg tega račun, ki je prejemniku poslan prek elektronske pošte, ne omogoča avtomatiziranega zajema podatkov za izvršitev plačila, razen če poslani dokument vsebuje kodo QR (v tem primeru ga je potrebno tudi natisniti). Prisotni so bili seznanjeni z aktivnostmi ZBS, ki spodbuja in podpira uporabo e-računov, uporabnikom ponuja tudi pretvornik standardov e-računov. Prepričan je, da bo nova zakonska obveznost za elektronsko izmenjavo računov med pravnimi subjekti spodbudila tudi izdajo računov tega tipa potrošnikom. Prihodnost vidi v komplementarni uporabi storitve RTP in e-računa, slednji bo, kot podlaga za plačilo, vedno nosil funkcijo uradnega računovodskega dokumenta. Za konec je navedel še nekaj primerov iz tujine, bolj fleksibilnih modelov »zahtev za plačilo«, ki plačniku omogočajo pogajanje glede zneska in datuma plačila.

S. Anko je pozdravil usklajenost stališč med deležniki in ugotovil, da deležniki enotno podpiramo uveljavitev e-računov. S. Anko je izpostavil podporo pravnih subjektov kot uporabnikov e-računov, posebej je to pomembno, če jih k elektronski izdaji in prejemu zavezuje zakon. Glede ponudnikov e-poti je izrazil mnenje, da bi morali kakovost opravljanja storitev izmenjave računov dokazovati s posebnimi dovoljenji/licencami, s čimer bi se povečalo tudi zaupanje uporabnikov. Izpostavil pa je še vidik ekonomij obsega. Dosegljivost izdajateljev in prejemnikov e-računov se zdaj zagotavlja prek bilateralnih povezav (neposrednih ali posrednih), kar ni nujno učinkovito.

M. Pirnat je podal informacijo glede sheme SEPA za zahtevo za plačilo, ki jo je objavil Evropski svet za plačila. Od maja 2021 je možno k shemi pristopiti, s 15. 6. 2021 pa bo shema stopila v veljavo.



NSP/2021/024

Pojasnil je še, da shema ureja pravila za izmenjavo sporočil, in sicer storitve RTP ter sprejema ali zavrnitve plačila, medtem ko plačila niso del sheme.

I. Mohar je v povezavi z RTP poudaril pomen pogajalskega vidika za zavarovalnice. Zanimalo ga je, ali se lahko potrditev storitve RTP ter zneska in datuma plačila šteje kot pravno formalni dogovor, ki bi predstavljal podlago za prekinitev zavarovalnih pogodb v primeru neplačila. To bi omogočilo ukinitve celotnega procesa opominjanja, kar bi lahko prispevalo k stroškovni optimizaciji poslovanja zavarovalnic. Opozoril je tudi na primer podizvajalca, ki je za manjšo zavarovalnico opravljal računovodske storitve in imel prakso, da je vse prejete e-račune najprej natisnil, nato ročno knjižil podatke z njih, zavarovalnici pa storitve tiskanja zaračunal. S tega vidika je opozoril, da bi morala zakonska zahteva veljati tudi za vse podizvajalce gospodarskih družb, za katere bo nova zahteva veljala neposredno. A. Miklavčič je pojasnila, da bo nov zakon urejal izmenjavo e-računov med izdajateljem in prejemnikom, pri čemer bodo računovodski servisi, v vlogi podizvajalcev, opredeljeni kot izdajatelji.

**Sklep 5:** NSP se je seznanil s predstavitvami UJP, GZS, družbe Bankart d. o. o. in ZBS na temo e-računov in z njimi povezanimi novostmi.

**Sklep 6:** NSP podpira aktivnosti, povezane s spodbujanjem elektronskega izdajanja in prejemanja računov v Sloveniji, in vse aktivnosti, ki prispevajo k učinkovitosti tega procesa.

#### **Ad 4) Takojšnja plačila**

##### **- Informacija o napredku na področju razvoja slovenske sheme za takojšnja plačila (Flik)**

P. A. Raveleau je povedal, da ima Flik 200.000 uporabnikov, da se uporaba plačil med fizičnimi osebami povečuje in da ena banka svojim komitentom že ponuja možnost takojšnjih plačil na prodajnem mestu določenega trgovca (P2M). Prisotni so bili seznanjeni, da bo na voljo tudi možnost spletnih takojšnjih plačil. Od plačil na klasičnih prodajnih mestih pa se bodo spletna plačila razlikovala v tem, da bodo sprožena s strani trgovca, kot zahteva za plačilo, ki bo posredovana v elektronsko banko plačnika, medtem ko bodo na fizičnih prodajnih mestih takojšnja plačila izvedena v nekaj sekundah samodejno, zgolj ob predložitvi mobilne naprave (android) k terminalu POS. Dodatna potrditev plačil bo potrebna le v primeru presežene meje zneska nakupa v višini 25 EUR. Manjšim trgovcem in tistim, ki nimajo spletnih trgovin ali terminalov POS, bo na voljo posebna mobilna aplikacija, ki bo omogočala generiranje kode QR s podatki za izvršitev plačila. Podana je bila tudi informacija, da več bank namerava rešitev za plačila P2M ponuditi jeseni 2021.

**Sklep 7:** NSP se je seznanil z aktivnostmi na področju takojšnjih plačil.

#### **Ad 5) Razno**

S. Anko je prisotne seznanil še z dogodkom o digitalnem evru, ki ga bo Banka Slovenije gostila 22. 6. 2021. Dogodek bo namenjen strokovni javnosti, z ambicijo spoznati interese in pričakovanja industrije, ki jih bo Banka Slovenije lahko upoštevala in zagovarjala v okviru nadaljnjih aktivnostih Evrosistema, vezanih na morebitno izdajo digitalnega evra.



NSP/2021/024

-----  
Naslednja seja NSP bo konec septembra / začetek oktobra 2021.  
Zapisnik pripravil Sekretariat NSP, 5. 7. 2021